

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Blanky Kapitánové a soudkyň JUDr. Ivety Veselé a Mgr. Zdeňky Winklerové ve věci **nezletilý: A. A.**, narozená xxx, bytem Xxx, Xxx, zastoupená Městskou částí Praha 4, se sídlem Úřad městské části Praha 4, Praha 4, Antala Staška 80b, jako opatrovníkem, dcera rodičů: **Ing. I. A.**, narozená xxx, bytem Xxx, Xxx, zastoupená JUDr. Hanou Rosenovou, advokátkou se sídlem Praha 4, Mařátkova 918, a **MUDr. P. A.**, narozený xxx, t.č. bytem v České republice Xxx, Xxx, zastoupený JUDr. Klárou Alžbětou Samkovou, Ph.D., advokátkou se sídlem Praha 2 - Vinohrady, Španělská 742/6, o **úpravu poměrů**, k odvolání otce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 15. ledna 2018, č. j. 0 P 663/2015 - 400,

t a k t o :

- I. Odvolání otce proti výroku o vyloučení rozhodnutí o výživném k samostatnému projednání (III) **se o d m í t á .**
- II. Rozsudek soudu prvního stupně **se** ve výrocích o svěřeni nezletilé do péče matky (I a II) a ve výroku o nákladech řízení (IV) **p o t v r z u j e .**
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

O d ů v o d n ě n í

Napadeným rozsudkem soud prvního stupně svěřil nezletilou A. A., narozenou xxx, pro dobu za trvání manželství rodičů i pro dobu po rozvodu, do péče matky (I), stanovil, že toto rozhodnutí je předběžně vykonatelné (II), rozhodnutí o výživném otce vyloučil k

samostatnému projednání (III) a žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení (IV).

Takto rozhodl na podkladě návrhu matky, která z důvodu, že manželství účastníků je v rozvodu, navrhla, aby pro dobu za trvání manželství i posléze byla nezletilá svěřena do její výlučné péče a otci aby byla uložena povinnost platit výživné měsíčně částkou 15 000 Kč, počínaje prosincem 2015, kdy rodiče ukončili vedení společné domácnosti.

Otec nezletilé s ohledem na vyhrocené vztahy v manželství byl srozuměn s nutností úpravy poměrů k nezletilé soudním rozhodnutím. Nesouhlasil se svěřením nezletilé do výlučné péče matky a navrhl svěřením nezletilé do střídavé péče rodičů, posléze pouze do jeho výlučné péče. Následně procesní stanovisko změnil tak, že navrhuje střídavou péči rodičů o nezletilou, přičemž rozhodnutí o výživném ponechal na úvaze soudu.

Opatrovník nezletilé navrhl svěřit nezletilou do péče matky a otci stanovit výživné měsíčně částkou 10 000 Kč.

Soud prvního stupně po provedeném řízení a dokazování na úpravu poměrů nezletilé aplikoval § 906 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „o. z.“), dále § 907 odst. 1, 2, 3 tohoto zákona a dospěl k závěru, že, jde-li o návrh otce na svěřením nezletilé do střídavé péče rodičů, že není v zájmu nezletilé, aby tato byla svěřena do této péče. Konstatoval sice, že střídavá péče rodičů o nezletilé dítě je přínosná, zejména v tom smyslu, že dítě neztrácí ani jednoho z rodičů, s každým z nich prožívá jak všední dny, tak svátky i mimořádné události, avšak v konkrétním případě nezletilé je nepochybné, že, byť oba rodiče mají k této silnou citovou vazbu a přejí si o ni pečovat, že tato péče není v nejlepší zájmu nezletilé. Pro nezletilou je totiž důležité zachování stability a jistoty prostředí, a to i s ohledem na její nízký věk (xxx xxx), kdy doposud vyrůstala v péči své matky, přičemž tato péče po všech stránkách byla hodnocena jako velmi dobrá. Soud prvního stupně dále konstatoval, že je to matka, kdo pro nezletilou zajistí stabilní prostředí a je připravena činit tak i do budoucna. Byť otec nezletilé je také schopen se o nezletilou nepochybně starat a má k ní velmi silný citový vztah, ohledně jeho poměrů je však zřejmé, že pochází z Indie, kde žije jeho rodina, pracuje v zahraničí a zde také dlouhodobě (Velká Británie) žil. V průběhu řízení tak nejprve sděloval, že je pevně zakotven ve Velké Británii a s touto zemí spojuje i svoji budoucnost, zejména pracovní, přičemž též uváděl, že posléze v pozdějším období rozhodně počítá s návratem do Indie, z níž pochází. Zvažoval též v průběhu řízení práci ve Spojených státech amerických, neboť získal licenci pro provozování lékařské praxe v této zemi. Vyjadřoval svoji představu o uspořádání další péče o nezletilou jako optimální v té podobě, že by bylo dobré, kdyby matka společně s nezletilou žila též ve Velké Británii. Následně koncem prosince 2017 se otec přestěhoval do České republiky, ačkoliv původně tuto možnost zcela odmítal, neboť je zřejmé, jak sám uvedl, že se v České republice nedorozumí, a rozhodně by zde nemohl provozovat lékařskou praxi, protože nemá licenci. Potvrdil též, že v České republice nemá žádné zázemí, nemá zde žádné přátele, avšak kvůli nezletilé má úmysl setrvat zde i nadále. Odmítal tvrzení v tom smyslu, že bude nadále pracovat ve Velké Británii a ke svým výdělkovým poměrům uvedl, že v České republice bude žít ze svých úspor, a až mu peníze dojdou, zadluží se. Soud prvního stupně tak v souvislosti s tímto jednáním a zvraty v názorech na straně otce dospěl k vážným pochybnostem o tom, zda otec je skutečně připraven nezletilé dceři zajistit zmiňovanou stabilitu prostředí. Akcentoval zejména, že nezanedbatelnou otázkou střídavé péče, kdy nezletilá by po určité období byla v péči otce, je otázka dorozumění mezi nimi, neboť nezletilá vyrůstá v České republice a hovoří, i s ohledem na svůj velmi nízký věk, prozatím pouze česky. Otec však český jazyk

neovládá, přičemž s nezletilou se dorozumívá nonverbálně, popřípadě pomocí některých slov z ruského jazyka, který otec ovládá. Soud prvního stupně tak konstatoval, že si lze jen stěží představit, jak by s takovouto jazykovou bariérou otec mohl po delší dobu v rámci střídavé péče o nezletilou dceru pečovat. Uzavřel, že navázání kontaktu mezi otcem a dcerou, byť mají vzájemný citový vztah navázán, bude dlouhodobé a situaci nelze řešit případným násilným odnětím nezletilé z péče matky, neboť by to nebylo v jejím zájmu, ačkoliv je zřejmé, že z dané situace je otec frustrován. Soud prvního stupně též konstatoval, že mezi matkou a otcem nejsou dobré vztahy, tito prochází a procházeli odbornou pomocí, kdy se účastnili i několika mediací, avšak doposud k vyřešení situace mezi nimi a navázání vzájemné běžné komunikace nedošlo. Soud prvního stupně proto uzavřel, aniž by vyhověl návrhu na zadání znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie a psychologie, u koho z rodičů jsou lepší výchovné předpoklady pro svěření nezletilé do péče, popř. zda pro nezletilou je vhodná péče střídavá, že v péči matky nebyly zjištěny žádné závady, neboť v průběhu řízení nebyly předloženy žádné důkazy o tom, že by snad trpěla nějakým xxx xxx, přičemž pak nebyla vznesena ani žádná námitka, pokud jde o rodičovskou kompetenci matky, že nezletilou je namíste svěřit do výlučné péče matky. Nevyhověl návrhu otce na svěření nezletilé dcery do střídavé péče rodičů, či do jeho péče výlučné, a to s odkazem na nestabilitu jeho poměrů, jazykovou bariéru mezi ním a nezletilou a skutečností, že v České republice si v době rozhodování teprve upravuje poměry, neboť si hledá bydlení a nemá vyjasněnou finanční stránku svého života v České republice. Soud prvního stupně též konstatoval, že protože řízení o úpravu poměrů nezletilé je vedeno velmi dlouhou dobu a je zcela nepochybné, že v jeho průběhu dochází k vyostřování vztahů mezi rodiči, kdy jejich "boj" o nezletilé dítě nepochybně hluboce a negativně zasahuje právě nezletilé dítě samotné, je namíste, aby byla rodinná situace v zájmu nezletilé stabilizována co nejdříve, a proto dle § 162 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“), rozhodl o předběžné vykonatelnosti rozsudku. V souvislosti se stanovením výživného otci na nezletilou A. soud prvního stupně zkonstatoval, že doposud nemá dostatek skutkových zjištění, neboť poměry otce nejsou zřejmé a je třeba je rozkrýt počínaje koncem roku 2015, od kdy rodiče nevedou společnou domácnost. Protože pak v tomto smyslu bude muset být provedeno obsáhlé dokazování, týkající se příjmů otce a jeho celkové ekonomické situace za situace, kdy mezi účastníky byla uzavřena dohoda o tom, že od prosince 2016 otec přispívá matce na výživu nezletilé částkou 3 000 Kč měsíčně, rozhodnutí o výživném otce vyloučil k samostatnému projednání. O nákladech řízení ve vztahu mezi účastníky rozhodl dle § 23 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních (dále jen „z. ř. s.“).

Otec napadl rozsudek soudu prvního stupně v plném rozsahu včas podaným odvoláním. Jako odvolací důvody uvedl důvody stanovené v § 205 odst. 2 písm. b), d), e), f) a g) o. s. ř. Připomněl, že v počátku řízení navrhoval svěření nezletilé dcery do střídavé péče obou rodičů, a to z důvodu odstěhování se matky s nezletilou dcerou z domluveného bydliště ve Velké Británii do České republiky, což zapříčinilo větší vzdálenost mezi bydlišti rodičů a horší aplikovatelnost jiného než střídavého kontaktu. Připomněl, že ve Velké Británii měl vytvořeno pro výchovu nezletilé vhodné výchovné prostředí a považuje se za stejně vhodného vychovatele nezletilé, jakým je matka. Konstatoval, že byl vždy přesvědčen, že střídavá péče je ten nejlepší model výchovy nezletilých dětí z rozvedených rodin a odkázal na judikaturu Ústavního soudu (nález Ústavního soudu ze dne 25. 9. 2014, sp. zn. ÚS 3216/13). V tomto duchu tak od počátku žádal, aby mohl být rovnocenným rodičem nezletilé stejně jako matka. Protože matka bez souhlasu otce svévolně nezletilou odvezla z jejího bydliště ve Velké Británii, následně se otec uvedené situaci maximálně přizpůsobil, vzdal se práce ve Velké Británii i vysněné kariéry v USA, vzdal se svého stabilního zázemí, vše pouze ve snaze být v kontaktu s nezletilou dcerou, podílet se na její výchově a být jejím řádným rodičem,

a přestěhoval se do České republiky. Z uvedených důvodů tak má zato, že je plně naplněn předpoklad pro svěření nezletilé do střídavé péče rodičů, neboť tu nebyly v průběhu řízení před soudem prvního stupně předloženy žádné relevantní důkazy, které by střídavou péčí nezletilé nevylučovaly. Zdůraznil, že hlavním cílem je, aby nezletilá A. nedoplácela na rozvrat manželství rodičů tím, že její blízkou rodinu bude tvořit pouze z velké části matka, otcí bude upřeno, aby měl možnost nezletilou též vychovávat. I v tomto smyslu odkázal na další judikaturu Ústavního soudu a judikaturu Evropského soudu pro lidská práva v duchu Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Uvedl dále, že matka postupem času zpřísňuje své podmínky a neumožňuje otcí styk s nezletilou. Dlouhodobě tak brání přespávání nezletilé u otce, byť toto bylo nezletilé doporučeno i odborníky. Matka nezletilé též opakovaně vyvolává konflikty s otcem před dcerou, otcem nezletilé znevažuje, nedodrжуje slíbené a uzavřené dohody. Ačkoliv matka prohlašuje, že otcí nebude bránit ve styku s nezletilou, byť je jí známo, že otec dceru miluje a má s ní velmi dobrý vztah, vždy najde důvod, proč neumožnit otcí řádný podíl na péči o nezletilou, a brání tomu, aby otec byl pro nezletilou dceru rovnocenným rodičem. Uvedl dále, že matka trpí xxx xxx, v minulosti měla xxx xxx, na které si nechávala předepisovat léky, a také trpěla xxx - xxx. Je tak otázkou, zda má dobré předpoklady pro výchovu nezletilé. Poukazuje-li matka na jazykovou bariéru mezi otcem a nezletilou, uvedl, že v minulosti byla vždy jazykem v jejich domácnosti angličtina a tuto by se nezletilá mohla od matky učit, pokud by na ni též kromě českého jazyka mluvila i anglicky. Z jednání matky dovozuje, že jejím cílem je zamezit otcí kontaktu s dcerou a dostat ho do situace, kdy mezi ním a dcerou bude vytvořena bariéra a bude to matka, která bude mít lepší výchovné prostředí pro dceru. Ač matka ohledně této situace tvrdí, že by ráda něco učinila, realita je taková, že nečiní ničeho. Otec naopak ve snaze komunikovat s dcerou v českém jazyce se v průběhu roku 2017 ve Velké Británii dotazoval na možnost jazykového kursu češtiny. Následně má v plánu, kromě toho, že se český jazyk bude učit od své dcery, navštěvovat i jazykový kurs. S ohledem na intenzivní snahu otce o zachování určitého vztahu s nezletilou, a to za maximálních obtíží, vytvářených převážně ze strany matky, má nadále za to, že tu jsou předpoklady pro stanovení střídavé péče. Matka nadto otce neinformuje o životě nezletilé, jež se týká jejího zdravotního stavu, nesděluje mu ani žádné informace, týkající se jejího rozvoje. Zcela tak ignoruje svou zákonnou povinnost, týkající se udělení souhlasu s důležitými rozhodnutími v životě nezletilé. V minulosti tak zcela svévolně nezletilou již ve věku pouhých dvou let přihlásila do jeslí. I z tohoto jednání matky je zřejmé, že se stále chová, jakoby dcera byla její věc, se kterou si může bez dalšího nakládat a zároveň se snaží minimalizovat důležitost postavení otce v životě nezletilé. Otec v České republice, kam byl donucen z důvodu chování matky se za nezletilou přestěhovat, si zde zařídil zázemí (pronajal byt), hledá zaměstnání a hledá jazykové kursy českého jazyka, přičemž se snaží začlenit do zdejšího prostředí, stejně jako jinde ve světě, kde v minulosti pobýval. Dále soudu prvního stupně vytkl, že v průběhu řízení k jeho návrhu neprovedl znalecký posudek, na němž nadále trvá, a to, aby byly posouzeny konkrétní výchovné schopnosti a možnosti obou rodičů, jejich případná psychická zátěž. Mělo by být též zhodnoceno, zda matka neblaze ovlivňuje nezletilou ve vztahu k otcí, ať již úmyslně či neúmyslně. Měly by být prozkoumány i její xxx xxx, ke kterým se v minulosti sama přiznala, a to, zda by mohly ovlivnit její schopnost řádně pečovat a vychovávat nezletilou. Závěrem uvedl, že je vzdělaný, slušný a bezúhonný člověk, který miluje svou dceru a chce se podílet na její výchově. Vzdal se tak své dosavadní práce i života ve Velké Británii, popřípadě v USA, přestěhoval se do České republiky, kde nemá žádné zázemí, a je ochoten být rodičem nezletilé na tzv. plný úvazek, upozadit svoji práci, své známé, přátele i rodinu v Indii, jakož i své zájmy, a to vše pouze ve snaze mít nezletilou v péči. Soud prvního stupně však k uvedenému vůbec nepřihlédl, nezohlednil to, a vůbec neřešil, že právě matka je v daném případě tou osobou, která tvoří překážku mezi otcem a nezletilou. Nezletilá je v současné době ve věku, kdy je nutné, aby byla ve styku s oběma

rodiči rovnoměrně, neboť si v tomto věku vytváří sociální vazby a formují se základy její budoucí osobnosti. Nadto je na otce zvyklá, byť se s otcem ne zcela dorozumí, jejich vztah je velmi dobrý. Navrhl, aby odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že nezletilá bude svěřena pro dobu před a po rozvodu manželství rodičů do výlučné péče otce, popř. aby byla svěřena do střídavé výchovy obou rodičů, nebo aby byl rozsudek soudu prvního stupně zrušen a věc mu vrácena k novému rozhodnutí.

V doplnění odvolání otec navrhl svěřeni nezletilé do střídavé péče rodičů, pro případ, že nezletilá bude svěřena do péče matky a bude tak v řízení upřednostněn zájem její nad zájmem nezletilé, navrhoval širokou úpravu styku s nezletilou dcerou.

Matka se k odvolání otce vyjádřila tak, že nadále se svěřením nezletilé do výlučné péče otce, popřípadě se svěřením nezletilé do střídavé péče rodičů nesouhlasí. Připomněla, že dle zákonné úpravy soud může svěřit dítě do péče jednoho z rodičů, přičemž střídavá péče je uvedena až druhá v pořadí. Soud vezme vždy v úvahu, který z rodičů dosud o dítě řádně pečoval a řádně dbal o jeho citovou, rozumovou a mravní výchovu, jakož i to, u kterého z rodičů má dítě lepší předpoklady zdravého a úspěšného vývoje. Uvedla, že zájem dítěte je vždy na prvním místě. Při jeho posuzování pak nelze předem postupovat podle určitého schématu, přičemž střídavá péče nemůže být paušálně využívána jako forma spravedlivého rozdělení péče o dítě mezi oba rodiče. Vždy musí být přizpůsobena konkrétní situaci a zájmu nezletilého dítěte. Nesouhlasila s tím, že by kdy nezletilá měla bydliště ve Velké Británii a že by se odchodem z této do České republiky dopustila jakéhosi únosu či odvozu nezletilé. Ohradila se proti skutečnosti, že by znemožňovala otcí styk s nezletilou, respektive v tomto mu stavěla nějaké překážky, naopak se obsáhle vyjadřovala k tomu, že se vždy snažila styku otce s nezletilou nebránit, a naopak vycházet mu vstříc. Otec však v souvislosti s tím uvádí vědomé nepravdy a neúplné informace. Vycházel pak z toho, že, je-li přítomen v České republice, matka mu v souvislosti se stykem s nezletilou bude vždy k dispozici. I z tohoto důvodu, aby styk otce s nezletilou dcerou měl nějaká pravidla, byla to matka, kdo podal návrh na nařízení předběžného opatření, upravující styk otce s dcerou, a nikoliv otec. Pokud otec matku napadá tím, že není v dobrém xxx stavu, připustila, že tomu tak v minulosti (rok xxx) bylo, avšak v současné době se u ní žádné obdobné potíže neobjevují. Je tak plně schopná zajistit výchovu nezletilé. Dále uvedla, že otec prezentuje stále jakousi vstřícnost, ale v podstatě se dle uvedeného vůbec nechová. Nesouhlasila též s tím, že by její vinou byl otec nucen opustit své dosavadní bydliště ve Velké Británii, opustit možnost pracovat v USA a opustit své dosavadní zázemí, neboť vždy o sobě prohlašoval, že je globální člověk, a zřejmě tak na své zemi, rodině, přátelích a zázemí není tolik závislý jako matka, která ve Velké Británii nebyla spokojená, trpěla pocitem vykořenění, a proto se vrátila zpět do České republiky odkud pochází. Závěrem navrhla, aby rozsudek soudu prvního stupně byl jako věcně správný potvrzen.

K doplnění odvolání otce stran úpravy styku otce s nezletilou matka vyjádřila snahu o vstřícnou dohodu.

Kolizní opatrovník nezletilé se k odvolání otce písemně nevyjádřil.

Odvolací soud přezkoumal z podnětu včasného odvolání podaného legitimovanou osobou napadený rozsudek i řízení, které mu předcházelo (§ 212 a § 212a zákona č. 99/1963 Sb. občanský soudní řád, dále jen „o. s. ř.“), doplnil dokazování (§ 213a odst. 2 o. s. ř.), a dospěl k závěru, že odvolání otce **n e n í** důvodné, odvolání směřující proti výroku III. napadeného rozsudku pak **n e n í** přípustné.

Otec podal odvolání do všech výroků napadeného rozsudku, tedy i do výroku, jímž soud prvního stupně rozhodnutí (řízení) o výživném otce vyloučil k samostatnému projednání (III). Nutno konstatovat, byť soud prvního stupně v rámci poučení o možnosti podat opravný prostředek proti napadenému rozsudku účastníky poučil, že tito mohou odvolání podat do všech výroků, že dle § 202 odst. 1 písm. a) o. s. ř. odvolání není přípustné proti usnesením, jimiž se upravuje vedení řízení. Ač v dané věci soud prvního stupně o vyloučení rozhodnutí o výživném otce rozhodl v rozsudku o věci samé, nikoli samostatným usnesením, je zjevné, že tímto výrokem upravil vedení řízení, a proto odvolání otce proti tomuto výroku dle § 218 písm. c) o. s. ř. není přípustné, odvolací soud jej proto odmítl.

Ze smlouvy o nájmu ze dne 16. 1. 2018 odvolací soud zjistil, že byla uzavřena mezi I. M. jako pronajímatelkou a otcem jako nájemcem, a to ohledně specifikovaného bytu v obci Xxx na dobu určitou do 17. 7. 2018. Z nájmní smlouvy ze dne 26. 7. 2018, uzavřené mezi Royal Peak, s. r. o., a otcem zjistil, že otec si pronajal specifikovaný byt v Xxx, Xxx, a to na dobu určitou do 31. 7. 2019. Zápisem z případové konference ze dne 11. 9. 2018 zjistil, že se konala na Úřadu městské části Praha 4, odboru sociálním, za účasti otce, matky, referentky OSPOD Městské části Praha 4, tlumočnice, zástupce centra LOCIKA, zástupce Triadisu, přičemž závěrem jednání bylo, že nezletilá A. bude docházet 1× za 6 týdnů na kontrolní xxx vyšetření do LOCIKY, matka a otec budou docházet do LOCIKY na rodičovské konzultace a poradenství, matka bude docházet na individuální terapie do Triadisu a OSPOD zahájí správní řízení ve věci terapie otce.

Matka v rámci odvolacího jednání přednesla, že nadále trvá na svěřeni nezletilé do své výlučné péče, neboť otec pro výlučnou péči nezletilé, či střídavou péči, nemá podmínky. Uvedla, že se snaží s otcem dohodnout, přičemž má za to, že v budoucnu by bylo možné ohledně styku otce s nezletilou mezi rodiči uzavřít dohodu. Připomněla však, že doposud nezletilá v rámci uskutečňování styku s otcem u tohoto nikdy nepřespala.

Otec při odvolacím jednání konkretizoval, že již netrvá na svěřeni nezletilé do jeho výlučné péče, ale nadále trvá na tom, aby nezletilá byla svěřena do střídavé péče rodičů. Uvedl, že v České republice nepracuje, neboť zde nemá příslušná povolení. Jde-li o jeho příjmy, doposud žije z úspor, tyto se tenčí a posléze se zřejmě zadluží. Připomněl, že uvedené je dáno situací, kterou zavinila matka svévolným odchodem s nezletilou z Velké Británie. Z uvedeného důvodu, aby otec byl nezletilá nablízku, musel změnit svůj dosavadní způsob života, opustit Velkou Británii a přestěhovat se do České republiky. Vztahy mezi rodiči jsou nadále konfliktní, nijak se nevylepšily. Jde-li o návštěvu jazykových kursů, o uvedené se zajímal od března 2018, jazykový kurs českého jazyka v České republice navštěvuje od září 2018, a to 2× týdně. Jinak se učí českému jazyku od nezletilé při jejich styku. Má za to, že podmínky pro výchovu nezletilé jsou u něj dány.

Opatrovník nezletilé před odvolacím soudem k odvolání otce navrhl, aby rozsudek soudu prvního stupně byl ohledně svěřeni nezletilé do výlučné péče matky potvrzen.

Podle § 906 odst. 1 o. z. má-li být rozhodnuto o rozvodu manželství rodičů dítěte, soud nejprve určí, jak bude každý z rodičů napříště o dítě pečovat, a to s uvážením zájmu dítěte; s tímto zřetelem se od souhlasného stanoviska rodičů soud odchýlí jen tehdy, vyžaduje-li to zájem dítěte. Soud vezme v úvahu nejen vztah dítěte ke každému z rodičů, ale také jeho vztah k sourozencům, popřípadě i k prarodičům. Podle § 907 odst. 1 o. z., soud může svěřit dítě do péče jednoho z rodičů, nebo do střídavé péče, nebo do společné péče; soud může dítě svěřit i do péče jiné osoby než rodiče, je-li to potřebné v zájmu dítěte. Má-li být dítě svěřeno

do společné péče, je třeba, aby s tím rodiče souhlasili.

Ústavní soud opakovaně zdůrazňuje, že základním kamenem judikatury, týkající se nezletilých dětí, musí být zásada nejlepšího zájmu dítěte ve smyslu čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte. Tuto zásadu Ústavní soud vykládá v souladu s postojem Výboru pro práva dítěte tak, že nejlepší zájem dítěte musí být předním hlediskem při jakékoliv činnosti, týkající se dětí. V rámci individuálních rozhodnutí pak musí být nejlepší zájem dítěte hodnocen a stanoven ve světle specifických okolností konkrétního dítěte (srovnej nálezn Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 1506/13). Z formulace, že nejlepší zájem dítěte musí být předním hlediskem, zároveň vyplývá, že nejde o hledisko jediné, které soudy v řízení, týkajících se dětí, musí zvažovat, přičemž nejlepší zájem dítěte může být v konfliktu s oprávněnými zájmy ostatních osob (dalších dětí, rodičů, atd.). V takových případech je vždy nutný určitý stupeň flexibility v aplikaci tohoto principu a případné konflikty s jinými oprávněnými zájmy je třeba řešit případ od případu. Zájem dětí však musí být při rozhodování soudů prioritním hlediskem (srovnej nálezn Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 1554/14). Zájem dítěte je pak třeba posuzovat z hledisek objektivních, nikoliv z pouhého subjektivního hodnocení výhodnosti či naopak nevýhodnosti pozice toho kterého z obou rodičů (srovnej rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 397/15).

Odvolací soud v daném případě konstatuje, že napadené rozhodnutí soudu prvního stupně vychází z provedených důkazů, samotný proces byl veden v souladu s požadavkem zachování základních práv účastníků řízení, přičemž oba rodiče i opatrovník dítěte dostali dostatečný prostor. Argumentace soudu prvního stupně v odůvodnění přezkoumávaného rozhodnutí je pak právně konformní, zcela logická a srozumitelná, založená na správně zjištěném skutkovém stavu, zcela prosta pochybení. Soud prvního stupně tak komplexně posoudil rodinnou, bytovou i majetkovou situaci obou rodičů, u otce pak přiléhavě zhodnotil jeho možnosti, týkající se výchovy nezletilé. Odvolací soud se proto zcela ztotožňuje se závěry soudu prvního stupně v tom smyslu, že dle § 907 odst. 1 o. z. je namíste nezletilou A. svěřit do výlučné péče matky, neboť ta doposud o nezletilou s ohledem na její nízký věk pečovala a má pro nezletilou dobré stabilní zázemí a všechny výchovné předpoklady. Rovněž tak odvolací soud souhlasí se závěry stran zhodnocení poměrů otce a závěru ohledně toho, že otec má v České republice nestabilní poměry a zejména jazykovou bariéru ve vztahu mezi ním a nezletilou dcerou, kterou ani v době rozhodování odvolacího soudu nepřekonal. Byť v průběhu odvolacího řízení bylo doplněným dokazováním prokázáno, že otec v současné době až do 31. 7. 2019 má pronajatý byt, a tedy má ohledně bydlení stabilní zázemí, jak sám potvrdil, doposud však v České republice žije pouze ze svých úspor, které se mu tenčí a vbrzku, jak připustil, se dostane do finančních problémů. Není schopen v České republice pracovat, ani uvedené nemá v úmyslu, neboť zde nemá příslušná pracovní povolení. Bude-li pak pracovat, bude nucen opět pracovat v zahraničí. Byť bylo rozhodnuto napadeným rozsudkem soudu prvního stupně již dne 15. 1. 2018, v mezidobí až do rozhodování odvolacího soudu otec neučinil nic zásadního pro to, aby zdokonalil schopnost dorozumět se v českém jazyce, aniž uvedené prokázal, pouze tvrdí, že počínaje zářím 2018 navštěvuje jazykový kurs českého jazyka. Jinak vědomosti z českého jazyka dle jeho tvrzení má pouze prostřednictvím komunikace s nezletilou dcerou ve věku xxx xxx. Je tak zřejmé, že jeho jazyková bariéra nadále trvá a je evidentní, že otec se česky nedorozumí, není tak schopen komunikovat plně nejen s nezletilou, ale též s předškolním zařízením, které navštěvuje, s jejím lékařem, ani žádnými institucemi v České republice, neboť, jak sám připustil, není schopen komunikovat natolik, že by byl schopen vnímat pokyny a hovořit v češtině. Nadto je zřejmé v době rozhodování odvolacího soudu, že vztahy mezi účastníky, tedy matkou a otcem, jsou nadále vyhrocené, přičemž, byť jsou účastni rodičovských konzultací a poradenství v centru LOCIKY a matka navštěvuje individuální terapii v Triadis, doposud ke zlepšení jejich vztahů, a zejména vzájemné komunikace, ohledně nezletilé A., nedošlo.

Otec s nezletilou uskutečňuje styky na podkladě nařízeného předběžného opatření soudem prvního stupně, přičemž je zřejmé, že tento návrh na úpravu styku otce s nezletilou podala matka, otec takový návrh (návrh na nařízení předběžného opatření), ani návrh na úpravu styku v průběhu řízení před soudem prvního stupně neučinil. Navrhuje-li proto otec v rámci odvolacího řízení úpravu styku s nezletilou, je evidentní, že předmětem přezkumu odvolacího soudu v rámci napadeného rozsudku soudu prvního stupně tato úprava nemůže být, neboť o ní k návrhu účastníků nebylo vůbec soudem prvního stupně rozhodováno. Protože při rozhodování o svěřeni do péče soud rozhoduje tak, aby rozhodnutí odpovídalo především zájmu dítěte, bere ohled na osobnost dítěte, na jeho vlohy a schopnosti ve vztahu k vývojovým možnostem a životním poměrům rodičů, jakož i na citovou orientaci a zázemí dítěte, na výchovné schopnosti každého z rodičů, na stávající a očekávanou stálost výchovného prostředí, v němž má dítě napříště žít, na citové vazby dítěte k jeho sourozencům, prarodičům, popřípadě dalším příbuzným i nepříbuzným osobám, uzavřel-li soud prvního stupně, že v zájmu dítěte je stabilní výchovné prostředí nezletilé schopna zajistit právě matka, odvolací soud se s tímto závěrem plně ztotožňuje. U otce doposud není prokázáno, že by, zejména s ohledem na jazykovou bariéru mezi ním a nezletilou, měl předpoklady pro vytvoření řádného výchovného prostředí pro nezletilou a tím pro případné stanovení střídavé péče rodičů. Této eventualitě pak odporuje i skutečnost, že střídavá péče rodičů bývá stanovena pro případ takového nezletilého dítěte, u něhož jsou rodiče v běžném styku schopni řádné komunikace v zájmu dítěte, a nikoliv, kdy jejich vztahy jsou vysoce vyhrocené, až kritické, a prostřednictvím nich se tak uvedené bude negativně přenášet na nezletilé dítě.

Ze shora popsaných důvodů proto odvolací soud napadené rozhodnutí soudu prvního stupně ve výrocích o svěřeni nezletilé do péče matky (I, II) jako věcně správné, včetně správného výroku o nákladech řízení (IV), dle § 219 o. s. ř. potvrdil.

Výrok o nákladech odvolacích řízení ve vztahu mezi účastníky je odůvodněn § 23 z. ř. s., když nebyly shledány žádné okolnosti, které by odůvodňovaly přiznání náhrady nákladů řízení některému z účastníků.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e n í** dovolání přípustné (§ 238 odst. 1 písm. a) o. s. ř.).

JUDr. Blanka K a p i t á n o v á v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Jana Hrdličková